

Remissvar Haparanda kommun: Särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet till följd av kriget i Ukraina (I2022/00657)

Sammanfattning

Infrastrukturdepartementet inkom 2022-03-15 med inbjudan till Haparanda kommun att inkomma med synpunkter på föreslagen lag samt förordning som skulle kunna användas vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet till följd av Rysslands aggression mot Ukraina.

- Haparanda kommun avstyrker förslaget att införa lag som vid särskilda fall ska kunna användas för att upprätthålla allmän ordning och inre säkerhet i dess nuvarande form.
- Haparanda kommun avstyrker det förslag till förordning som lagen möjliggör med anledning av att den inte tar hänsyn till de särskilda förutsättningar som gäller för gränsregionen Haparanda-Torneå.

Förslag till lag om särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet till följd av Rysslands aggression mot Ukraina

Haparanda kommun avstyrker med hänvisning till nedanstående lagförslaget i dess nuvarande form.

Den fria rörligheten i Norden utgör en central förutsättning till ett fungerande vardagsliv för invånarna i Haparanda och hela vår gränsöverskridande region. Haparanda kommun vill därför med eftertryck betona vikten av att vidmakthålla den centrala principen om att gräns- och identitetskontroller i huvudsak bör genomföras vid gränsen mellan Schengenländer och tredjeland.

Haparanda kommun känner väl till omvärldsläget och har förståelse för att mycket stora rörelser av människor över gränsen till Sverige kan medföra behov av tidsbegränsade nya åtgärder för att upprätthålla allmän ordning och rikets inre säkerhet.

I första hand förordar vi därför utökade gemensamma åtgärder i syfte att förstärka EU:s yttre gränsbevakning så att Schengenavtalet kan tillämpas.

I andra hand förordar vi att begränsande lagstiftning bör ta hänsyn till de faktiska rörelser där stora folkströmmar från icke-EU land bedöms kunna ske och att anpassning av kontroll kan ske på vederbörligt sätt.

De folkströmmar som nu kan ses är starkt lokaliserade till icke-nordiska gränspassager i landets södra delar. Haparanda kommun anser att beslut om lagstiftning bör möjliggöra för lokal och regional anpassning så att beslut kan tas riktat mot gränsområden där stor

passering med säkerhet sker eller kan förväntas ske. Upprättande av utökade identitetskontroller bör därför beslutas om som tydligt riktade regionala och lokala åtgärder.

Förslag till förordning om vissa identitetskontroller vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet till följd av Rysslands aggression mot Ukraina

Haparanda kommun avstyrker förslaget om förordning om identitetskontroller i sin nuvarande form.

Haparanda kommun utgör del av en gränsregion där vardagslivet är integrerad med vår finska grannkommun Torneå. Städerna delar dagligen såväl infrastruktur som arbetsmarknad och samhällstjänster, såsom skola och omsorg.

Förslagsställaren har formulerat ett undantag för Norge. Vår uppfattning är att samma undantag bör kunna formuleras för inresande från Finland och att man som allra minst bör kunna uttala ett undantag för gränsregionen i Tornedalen så länge folkströmmar ej bedöms vara utöver det normala.

Då undantag för personer under 18 år endast beviljas i fall där dessa reser i vuxet sällskap skulle förordningen försvåra för skolelever att ta sig över gränsen. Därtill är vår bedömning att kravet på identitetskontroller i praktiken skulle innebära nedsatt funktionalitet på den gränsöverskridande kollektivtrafiken och därmed försvåra för alla invånare i regionen som är beroende av den. En förordning som tillämpas på Haparandas kollektivtrafik skulle därtill inte ha någon effekt i förhållande till förordningens syfte.

Individer utan giltiga identitetshandlingar som står i begrepp att ta sig till Sverige med buss från Torneå eller från andra platser nära gränsen med enkelhet kan ta sig över på andra sätt.

I ett läge där nya omfattande förflyttningar av människor från Finland till Sverige uppstår bör åtgärder genomföras i nära samverkan med Finland och med hänsyn taget till gränsregioner. I ett sådant läge bör den gemensamma lokaltrafiken i Haparanda-Torneå undantas även om åtgärder på andra trafikslag skulle bedömas nödvändiga.

Enligt uppdrag

Roger Danell

Kommundirektör, Haparanda